2025

TCFD-RAPPORT

LILLESANDS SPAREBANK

LILLESANDS SPAREBANK

BAKGRUNN

Bærekraft skal være det naturlige valget i Lillesands Sparebank. En sentral del av bærekraftsarbeidet er å innrette virksomheten i tråd med Parisavtalens mål om overgangen til et lavutslippssamfunn. Denne rapporten er utarbeidet for å redegjøre for bankens arbeid med klimarelaterte risikoer og muligheter i virksomheten i samsvar til rammeverket til Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD).

KLIMARISIKO

Klimarisiko er trusler og muligheter knyttet til menneskeskapte klimaendringer. Klimarisiko består av fysisk risiko og overgangsrisiko. Fysisk risiko er knyttet til ekstreme værhendelser, mens overgangsrisiko er knyttet til overgangen til et lavutslippssamfunn. Dersom det ikke settes i verk tiltak mot klimaendringene vil fysisk risiko dominere klimarisikobildet, mens ved en vellykket overgang til lavutslippssamfunnet vil risiko hovedsakelig være knyttet til overgangsrisiko. Det kan også tenkes at både fysisk risiko og overgangsrisiko gjør seg gjeldende samtidig, for eksempel i et scenario hvor kraftige klimatiltak settes i verk på et sent tidspunkt. Bankens arbeid med klimarisiko handler om å forstå kartlegge trusler og muligheter som kan oppstå i ulike scenarioer, og innrette virksomheten etter dette.

VIRKSOMHETSSTYRING

Styrets oppfølging av klimarisiko

Styret har det overordnede ansvaret for forvaltning av bankens virksomhet, herunder fastsettelse av strategi og risikoappetitt knyttet til klimarisiko. Styret påser at virksomhetens løpende drift er innenfor fastsatt risikoappetitt. Bærekraft og samfunnsansvar står høyt på styrets dagsorden, og inngikk som et av seks prioriterte strategiske mål i 2025. Styret fastsetter strategier og policyer for de ulike risikoområdene, og mottar løpende rapportering fra administrasjonen. Klimarisiko er en integrert del ved årlig vurdering av risiko og samlet kapitalbehov (ICAAP).

Ledelsens rolle i vurdering og styring av klimarisiko

Adm. banksjef har ansvar for den daglige ledelse av banken og skal følge de retningslinjer og føringer styret har gitt for virksomhetens klimarisiko. Adm. banksjef, kredittsjef og økonomisjef utgjør bankens ledergruppe. Alle ledere er ansvarlig for risikostyring og internkontroll for sine ansvarsområder. Muligheter og trusler identifiseres og håndteres av ledelsen gjennom løpende risikostyring og forretningsutvikling.

STRATEGI

Ved vurdering av klimarisiko er det særlig relevant å ta hensyn til at risiko kan utvikle seg over tid. Selv om risikoen kan være lav på kort sikt, kan potensialet for risiko bli betydelig på medium/lang sikt. Banken vurderer derfor klimarisiko over ulike tidshorisonter. I avsnittene nedenfor beskriver vi trusler og muligheter vi anser for å kunne være vesentlige for banken over ulike tidshorisonter. Trusler og muligheter er definert som vesentlige dersom de vil kunne utfordre bankens risikotoleranse på de ulike risikoområdene. For eksempel vil klimarisiko knyttet til betjeningsevne bli vurdert som vesentlig dersom risikoen kan føre til at bankens risikoprofil på kredittområdet ikke samsvarer med bankens risikoappetitt.

Klimarelaterte trusler og muligheter på kort sikt (1-5 år)

Banken vurderer på kort sikt at verken fysisk risiko eller overgangsrisiko utgjør vesentlige trusler for virksomheten. Banken er i lav grad eksponert i næringer som er særlig utsatt for økning i utslippspriser. Lån sikret med pant i bolig utgjorde 91 % av utlånsporteføljen ved utgangen av 2025. Resterende portefølje utgjorde hovedsakelig lån sikret med pant i næringseiendom. På kort sikt er bankens største utfordring å påse at egen virksomhet omstilles til kommende krav og forventninger fra myndigheter og andre interessenter. Banker vil spille en sentral rolle i EUs grønne vekststrategi, og vil i høy grad bli påvirket av implementerte og kommende endringer i det regulatoriske landskapet. Det vurderes at også lokalt næringsliv vil kunne bli skadelidende dersom bærekraftig omstilling skyves frem i tid. Banken ønsker særlig å ta en aktiv rolle som kunnskaps-formidler ovenfor kunder i bedriftsmarkedet. Dette kan bidra til tidlig omstilling og styrke det lokale næringslivet på medium/lang sikt. Manglende omstilling vil antagelig i mindre grad få konsekvenser på kort sikt, men det er avgjørende at omstillingen starter tidlig nok til at konsekvensene ikke blir vesentlige på medium/lang sikt. Solid kunderådgivning hvor klimarisiko inngår som en naturlig del, anses som en viktig mulighet for banken på kort sikt.

Klimarelaterte trusler og muligheter på medium sikt (5-15 år)

På medium sikt er vurderer banken at det kan oppstå trusler knyttet til ekstremvær og verdifall på panteobjekter. Ekstremvær og klimaendringer med medføre reduserte verdier for utsatte objekter. Eksempelvis vil økt havnivå kunne være relevante risikofaktorer for Grimstad og Lillesand. Selv om eksponeringer bankens kjerneområde i mindre grad er utsatt for flom, kan økte nedbørsmengder og overvannsproblematikk føre til behov for investeringer og oppgraderinger som videre kan redusere verdien av objektene. Det er krav til forsikring av objektene, men vesentlig endret risiko over tid vil likevel kunne påvirke verdien av bygg i utsatte områder. Økte energipriser kan videre forringe verdien av pant med lav energieffektivitet. Elektrifiseringen av samfunnet vil bli en nøkkelfaktor i omstillingen til et lavutslippssamfunn, og man må forvente at strømprisene kan bli høyere på medium sikt. Høyere energipriser kan også medføre en økt kostnadsbyrde for kundene, og forverre lånebetjeningsevne. Ut fra bankens ståsted er derfor omstilling og energieffektivisering også en mulighet for å sikre en god og robust portefølje på medium sikt.

Foreløpig har banken ikke observert svak tilgang til finansiering som følge av manglende omstilling av bankers virksomhet. På medium sikt kan det imidlertid antas at markedsaktører og investorer i økt grad vil vurdere slik risiko ved kjøp av obligasjoner utstedt av banken. Tilpasning av utlånsporteføljen ut fra et klimarisikoperspektiv kan tilsvarende styrke bankens tilgang til finansiering.

Klimarelaterte trusler og muligheter på lang sikt (15-30 år)

Banken vurderer at klimarisiko på lang sikt (utover risikoer på medium sikt) hovedsakelig er knyttet til usikkerhet om samspillet mellom klimatiltak og klimaendringers forløp. Kraftige klimatiltak på et sent tidspunkt kan medføre vesentlig overgangsrisiko i kombinasjon med fysisk risiko. Det er for eksempel reist tvil rundt Norges evne til å nå 2030-klimamålene, og dette gjelder også flere andre land. Det er utfordrende å sette i verk nødvendig tiltak for å nå klimamålene, noe som kan forsterke risiko på sikt. Banken har ennå ikke gjennomført særskilte analyser for å kartlegge risiko i ulike scenarioer. Slike analyser vil kunne bidra til å gi bedre forståelse for bankens klimarisikoeksponering, spesielt på lang sikt.

Innvirkning på virksomheten

Produkter og tjenester

Banken integrerer i økende grad hensynet til klimarisiko i sitt tilbud av produkter og tjenester. I privatmarkedet er det etablert grønne boliglån, og det er også etablert grønt innskuddsprodukt som er tilgjengelig for alle kunder. I bedrifts-markedet er det utarbeidet egen scoringmodell for ESG- og klimarisiko som inngår i kredittprosessen. Banken formidler også grønne billån gjennom Brage Finans, samt fond med bærekraftsrating og SFDR-klassifisering gjennom Norne Securities.

Leverandører og samarbeidspartnere

Bærekraft og klima står høyt på dagsorden hos bankens leverandører og samarbeidspartnere. Bankens største leverandør Tieto, har for eksempel forpliktet seg til netto nullutslipp over hele sin verdikjede innen 2040. Bransjen har stor oppmerksomhet rundt klimarisiko, og vesentlige samarbeidspartnere er etter bankens vurdering godt i gang med klimarisikoarbeidet.

Intern tilpasning og risikohåndtering

Som nevnt ovenfor har banken tatt i bruk egen scoringmodell for ESG- og klimarisiko knyttet til BM-kunder. Vurdering av pants klimarisiko og energieffektivitet har fått et økt fokus i kredittprosessen. Det er også satt opp datastrukturer som gjør at banken kan overvåke andel boligpant med energiattest.

En viktig del i arbeidet med klimarisiko er å sikre god intern kompetanse. Kunnskapen til bankens medarbeidere utvikles løpende gjennom kurs og opplæring. Banken er også sertifisert Miljøfyrtårn, hvor klimarisiko inngår som en sentral del av kriteriene. Banken er også tilsluttet Klimapartnere, som er kan bidra med innspill nye forretningsmuligheter i det grønne skiftet. Bærekraft og klimarisiko er høyt på styrets strategiske agenda, og inngikk som et at seks prioriterte strategiske mål i 2025. Ved revisjon av strategier, policies og retningslinjer inngår klimarisiko som et vurderingspunkt.

CRD6 stiller økte krav til bankens styring av klimarisiko. Intern tilpasning til de nye kravene bli derfor sentral i tiden fremover.

Finansiering

Banken har siden 2021 finansiert deler av den grønne utlånsporteføljen gjennom innlån fra Kredittforeningen for Sparebanker (KfS), som har utstedt grønne obligasjoner notert på Nordic ABM. I 2023 utviklet Verd Boligkreditt et rammeverk for utstedelse av grønne obligasjoner med fortrinnsrett. Slike obligasjoner er en viktig finansieringskilde for banken.

Likviditetsplasseringer
Bankens portefølje av likvide sertifikater og obligasjoner er i hovedsak eksponert mot norske OMF, stat/statsgarantert, norsk kommune samt finansforetak. Formålet med slike plasseringer er at banken skal ha en solid likviditetsbuffer, og i når det er i overenstemmelse med det overordnede formålet kan banken plassere midlene i grønne obligasjoner og/eller ESG-merkede fond.

Strategiens robusthet i ulike klimascenarioer
Banken har som nevnt ikke utarbeidet særskilte analyser for vurdering av klimarisiko i ulike scenarioer. Dette arbeidet står imidlertid høyt på dagsorden fremover, spesielt sett i lys av nye krav knyttet til CRD6.

RISIKOSTYRING

Prosesser for å identifisere og vurdere klimarisiko
Bankens risikostyring tar utgangspunkt i bankens overordnede forretningsstrategi. Risikostyringen sikre at virksomheten utøves i samsvar med overordnet strategi og vedtatt risikoappetitt. Ved vurdering av risiko og samlet kapitalbehov (ICAAP) foretar styret en grundig vurdering av alle vesentlige risikoer i banken. Klimarisiko vurderes som et eget punkt under hvert av de tradisjonelle risikoområdene (kredittrisiko, likviditets- og finansieringsrisiko, markedsrisiko, operasjonell risiko etc.). Ved identifisering og vurdering av klimarisiko legger banken vekt på å forstå hvilke mekanismer som kan føre til at fysisk klimarisiko og overgangsrisiko materialiserer seg som finansiell risiko. Klimarisiko vurderes som vesentlig dersom den aktuelle risikoen kan føre til at vedtatt risikotoleranse for det aktuelle området utfordres. Ved vurderingen sees det også hen til eksisterende og kommende myndighetskrav.

Prosesser for å håndtere klimarisiko og integrasjon i bankens helhetlige risikostyring
I styret og ledelsens arbeid med strategi og forretningsutvikling tar man hensyn til identifisert klimarelaterte trusler og muligheter. Overordnet handlingsplan for 2025 inneholdt for eksempel flere punkter knyttet til klimarisiko og bærekraft.
I tilfeller det identifiseres klimarisiko som kan utfordre bankens vedtatte risikotoleranse, foretar banken endringer i strategier, policies og retningslinjer. Styret mottar hvert kvartal risikorapporter for de ulike risikoområdene. Ledere skal løpende følge opp risikostyring og internkontrollen for sine respektive ansvarsområder. Hver leder er ansvarlig for å sette i verk tiltak for å forsterke internkontrollen dersom det ikke foreligger rimelig sikkerhet for at virksomheten er i samsvar med styrets føringer for virksomheten.

MÅL OG METODE

Risikomåling
Banken er fortsatt i en tidlig fase når det gjelder utvikling av verktøy for måling og overvåkning av klimarisiko. Når det gjelder bedriftsmarkedsporteføljen måles ESG- og klimarisiko i hver enkelt lånesak. Næringssammensetning i BM-porteføljen er også en indikator på utlånsporteføljens iboende risiko.

Banken måler løpende volumet av grønne boliglån mot volum av grønn finansiering. Det er også utviklet datastrukturer for måling av pant i bolig med energiattest.

Klimagassutslipp i egen virksomhet
Banken benytter Miljøfyrtårns rammeverk for å utarbeide klimaregnskap, som er utviklet med GHG-protokollen som rammeverk.

Følgende utslipp er beregnet i perioden 2022 – 2025:

tonn CO2e	2022	2023	2024	2025
Scope 2	1,81	3,08	2,84	2,14
Scope 3	13,90	16,48	11,70	23,48
SUM	**15,71**	**19,55**	**14,54**	**25,62**

Finansierte klimagassutslipp

Bankens egen virksomhet medfører i begrenset grad direkte klimagassutslipp. Den mest vesentlige påvirkningen av bankens virksomhet er klimagassutslipp som finansieres gjennom utlånsvirksomheten. Finans Norge lanserte i 2023 veileder for beregning av finansierte klimagassutslipp. Veilederen legger et godt grunnlag for metode og fremgangsmåte for beregning av utslipp i egen portefølje. Banken avventer inntil videre behovet for slike beregninger, men dette kan bli aktuelt i fremtiden.

Målsetninger og resultater

Banken har til hensikt å styrke arbeidet med nøkkelmåltall for å styrke håndteringen av klimarelaterte risikoer og muligheter. Måltallene skal sikre at bankens resultater er målbare og sammenlignbare over tid. Ved utgangen av 2025 benytter banken følgende målinger:

		31.12.2022	31.12.2023	31.12.2024	31.12.2025
Scoring av BM-portefølje, andel	målsetning	0 %	0 %	100 %	100 %
	resultat	24 %	51 %	75 %	78 %
Finansiering av grønne boliglån, mill. kr	målsetning	0	0	100	150
	resultat	80	86	97	138